

EXAMENSARBETE

Hösten 2007

Lärarytbildningen

Vad läser 10-12 åringar? En undersökning av elevers läsvanor.

Författare

Erica Adelbertson

Ulrika Uvenäs

Handledare

Elisabet Radeklev

www.hkr.se

Vad läser 10 –12 åringar?

Författare: Erica Adelbertson

Ulrika Uvenäs

Abstract

Syftet med uppsatsen är att undersöka vad 10-12 åringar läser. Det är av stor vikt är att se vilka orsaker som påverkar valet. Det är även av intresse att se hur pedagoger kan motivera och inspirera ett fortsatt läsande.

Forskningslitteraturen belyser vikten av att läsa och hur pedagoger och andra vuxna bäst kan stimulera elevers läsintresse.

En enkätundersökning på 126 elever i årskurs fyra och fem har använts för att få reda på mer om elevers läsvanor.

Utifrån resultatet kom vi fram till att elevernas individuella intressen styr läsvalet och att i stort sett alla tillfrågade läser kapitelböcker minst ett par gånger i veckan. Pedagoger i elevernas närhet har stor möjlighet att motivera och inspirera läsandet genom att skapa en god läsmiljö, erbjuda ett rikt utbud av litteratur, samt låta den vara en naturlig del av undervisningen.

Ämnesord: skönlitteratur, litteraturval, pedagogens roll, intresse, lust, motivation och läromedel.

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte.....	5
1.3 Disposition.....	6
2. Litteraturgenomgång	6
2.1 Definition av skönlitteratur	7
2.2 Vikten av att läsa	7
2.2.1 Att utvecklas som läsare	8
2.2.2 Bokslukaråldern	9
2.3 Det pedagogiska uppdraget	10
2.3.1 Pedagoger motiverar och väcker lust kring läsningen	10
2.3.2 Föräldrasamverkan.....	11
3. Problemprecisering	11
4. Empiri	12
4.1 Metod.....	12
4.1.1 Centrala begrepp	13
4.2 Urval.....	13
4.3 Resultat/Analys	13
4.3.1 Är du tjej eller kille?	14
4.3.2 Hur ofta läser du?.....	14
4.3.3 Var läser du?	17
4.3.4 Vad vill du att läsningen ska ge?	18
4.3.5 Böcker som du läser, var får du dem ifrån?	20
4.3.6 Vad gör att du väljer att läsa det du läser?	22
4.3.7 Sammanfattande analys	22
5. Diskussion	23
5.1 Metoddiskussion.....	23
5.2 Diskussion utifrån resultaten	23
5.3 Diskussion utifrån resultatens konsekvenser för yrkesrollen.....	26

5.4 Diskussion kring ny studie27

6. Sammanfattning27

Referenser

Bilaga 1

Bilaga 2

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I kursplanen för svenskämnet (Skolverket 2002) står det att språk och litteratur ska behandlas som en helhet. Det gemensamma arbetet med språk och litteratur ska ge möjligheter till fantasier, upplevelser och även utrymme för frågor och svar. Genom läsningen utvecklas språket och i det skönlitterära får eleverna tillgång till ett rikt och levande språk, samt en inblick i olika livssituationer. ”Språket och litteraturen är således ämnets centrala innehåll och en källa till kunskap om världen runt omkring oss.” (Skolverket 2002, s. 98).

Läroplanen, massmedia och tidigare forskningar påminner om läsningens betydelse. I vårt samhälle ställs det stora krav på att läsaren kan inhämta information via text. Skönlitteratur hjälper oss in i denna värld och det finns många pedagogiska fördelar av att använda sig av skönlitteratur i undervisningen. ”Skönlitteratur, film och teater hjälper människan att förstå sig själv och världen och bidrar till att forma identiteten.” (Skolverket 2005, s. 99).

Uppsatsen kommer att belysa elevers läsvanor och vilka orsaker som ligger bakom deras val. Intresset kring detta väcktes under fördjupningskursen i svenska för elever 6–12 år (BSVA11 10poäng, vt 2006), under termin två då vi upplevde stora variationer i elevers läsvanor. Tydliga tendenser visade att flera elever inte var intresserade av att läsa skönlitteratur.

Författaren Aidan Chambers poängterar vikten av det fria valet, då skönlitteratur ska väljas. Han menar att när frihet ges i valet, skapas en öppen och positiv attityd. Ett aktivt bokval skapar lust och motivation som i sin tur ger ett fortsatt läsintresse. ”Läslusten infinner sig när vi får följa vår egen smak och intuition.” (Chambers 1995, s. 42).

1.2 Syfte

I enlighet med Lpo 94 anser vi att skolan måste anpassa undervisningen så att den möter varje elevs behov och förutsättningar. Vårt pedagogiska ansvar är att utifrån elevers bakgrund, tidigare erfarenheter, kunskaper och språk planera undervisningen. Då varje elev möts pedagogiskt utifrån sin kunskapsnivå, infinner sig motivation och lust och en utveckling kan ske.

Syftet är att undersöka vad 10-12 åringar läser och orsaker till valet. Det är också av intresse att se hur pedagoger kan motivera och inspirera ett fortsatt läsande.

Det intressanta är att få reda på vad elever i denna ålder väljer att läsa, då vi inte funnit några tidigare forskningsresultat kring detta. Undersökningen görs i form av en enkät.

De resultat som undersökningen visar kring vad 10-12 åringar väljer att läsa, samt hur de gör sina val, hoppas vi kunna använda oss av i fortsatt undervisning.

1.3 Disposition

Uppsatsens inledningskapitel innehåller bakgrund, syfte och frågeställning. Litteraturgenomgången i andra kapitlet belyser vikten av att läsa och pedagogens roll. I tredje kapitlet tydliggörs problempreciseringen. Fjärde kapitlet, empirin, innehåller metod, urval, resultat och analys av enkätsvaren. Därpå följer i femte kapitlet en diskussion i vilken resultaten jämförs i förhållande till vad tidigare forskning kommit fram till. Uppsatsen avslutas med en sammanfattning.

2. Litteraturgenomgång

Författaren Chambers påtalar hur oerhört viktigt det är att elever är delaktiga i sina litteraturval. Däremot har ingen forskning utifrån vad elever idag väljer att läsa hittats och vad som ligger bakom deras val. Ingen funnen litteratur beskriver heller hur ofta eller var de läser, samt vad de vill att läsningen ska ge.

Litteraturgenomgången presenterar valda delar om skönlitteratur som berör undersökningen. I referenslistan refereras till litteratur som lästs under skrivandets gång. Dock tas inte all den lästa litteraturen med i uppsatsen. Men den har varit en inspirations och kunskapskälla som vi gärna förmedlar vidare. Inledningsvis presenteras en förklaring kring begreppet skönlitteratur, då ordet används kontinuerligt i uppsatsen. Tyngdpunkten läggs därefter på varför elever ska läsa och hur de utvecklas som läsare. I texten belyses läsningens betydelse. Under rubriken ”pedagogens uppdrag” tydliggörs pedagogens roll.

2.1 Definition av skönlitteratur

”Skönlitteratur, litteratur som utgörs av fiktiva berättelser i stället för fakta.” (Nationalencyklopedin på nätet). I encyklopedin står det också att i det skönlitterära får läsaren ta del av mänskliga tankar och känslor. Det finns inte heller några krav på att det ska finnas en sanning i det berättade, till motsats mot facklitteratur.

För oss är skönlitteratur påhittade berättelser som öppnar nya världar, förmedlar erfarenheter, upplevelser och spänning och hjälper människor att förstå sig själv och omvärlden. Skönlitteraturen ger förståelse för det nära och vardagliga.

2.2 Vikten av att läsa

Molloy (2003) påtalar att skönlitteraturen är en otrolig tillgång då man vill främja inläringen av själva läs- och skrivkunskapen. Hon poängterar också att läs- och skrivinläringen ofta går hand i hand. När man läser ser man svenskan nerskriven, då lär man sig allt från språkets uppbyggnad och olika nyanser till det lilla ordets stavning och synonymer. Att språket används på olika vis i olika sammanhang är också något som kommer fram i skönlitteraturen. Människan behöver äta, röra sig, aktivera hjärnan och sova – men också koppla av. Här finns ytterligare en bra användning av skönlitteraturen. När vi läser försvinner vi in i boken, vi möter andra platser och skapar oss inre bilder, kroppen kopplar av och hjärnan får en paus från vardagens olika krav. Genom skönlitteraturen sätter vi in oss själv i ett sammanhang, vi möter andra människor, deras liv och öden.

”Den didaktiska frågan *varför* vi skall läsa skönlitteratur i skolan tyckte jag att då gällande kursplan i svenska (1996) gav ett relativt tillfredsställande svar på. Den skrev bland annat under rubriken *Litteraturen* att ”Skönlitteraturen hjälper eleverna att förstå världen och sig själva” samt, ”Skönlitteratur ger kunskap om barns, kvinnors och mäns livsvillkor under olika tider och i olika länder. Litteraturen ger också perspektiv på det nära och vardagliga.” (Molloy 2003, s. 15).

Nilsson (1986) nämner fyra viktiga motiv till varför barn ska läsa böcker, för att utveckla språket, få kunskap, hjälp och underhållning. Då eleverna läser skönlitteratur betonar Nilsson att de utvecklas språkligt om de får läsa i situationer där de känner att läsningen är meningsfull. Eleverna måste även förstå varför det är bra att kunna läsa för att läsningen ska få bestående effekt. Läsandet ger också kunskaper och upplevelser, både om sig själv och om andra människor, men också om den verklighet vi lever i. Dessa kunskaper menar Nilsson

stannar i minnet eftersom de är upplevda, man lever sig in i berättelsen. Vidare förklarar Nilsson att böcker också kan hjälpa oss om vi har problem. Genom att läsa om människor, som har det på samma sätt som en själv eller människor som upplevt något liknande, får man distans och kan bearbeta sina bekymmer.

2.2.1 Att utvecklas som läsare

Ett flertal forskare är överens, för att ett barn ska utvecklas som läsare måste det först och främst få lov att läsa. Författarna menar att elever måste ges tid och det måste också finnas lättillgängliga böcker i deras närhet, det optimala är om det finns läsande personer i omgivningen – barn gör inte som vi säger, utan som vi gör! Med största sannolikhet vill man läsa mer om lämplig litteratur hittas, det är där barnet antingen känner igen sig själv och sina erfarenheter eller som handlar om en för eleven känd verklighet. Elever behöver uppmuntran! De måste få respons på det lästa och möjlighet att ventilera tankar och funderingar. Forskare som stödjer dessa åsikter är, A. Chambers (1995, 2004), G. Molloy (2003), L-G. Malmgren (1993) och R. Lindö (2002).

Chambers berättar i ”*Böcker omkring oss*” om läsandets cirkel. Cirkeln kan liknas vid ett hjul bestående av tre delar, valet av litteratur, läsandet och reaktionen/responsen på det lästa. Hela läsprocessen måste gå igenom dessa delar och vid behov finns i centrum av cirkeln vuxenstödet. Hit kan man hela tiden vända sig. Även den vuxne kan på eget initiativ stötta och uppmuntra i de olika delarna. ”Alla hinder på vägen för läsare under utveckling kan övervinnas om det till stöd och förebild finns en vuxen som de har förtroende för.” (Chambers 1995, s.18).

Enligt Chambers förekommer allt vi läser av ett val, och vuxna kan göra det mer lockande för elever/barn genom att omge dem med olika sorters litteratur så att det finns möjlighet till ett val. Chambers påtalar att vid bokvalet påverkas vi av en mängd olika faktorer, men framför allt att alla val är beroende av tillgång på böcker. Ju rikare tillgång av olika litteratur, desto större chans att valet kan bli något som vi kan gilla.

”Kamratpåverkan”

För många år sedan kom den amerikanska bokhandlareföreningen inte helt överraskande fram till att den absolut vanligaste anledningen till att man valde en bok, var att någon man kände hade rekommenderat den. (Chambers 1995, s. 93).

Att eleverna måste läsa för att utvecklas som läsare är inte så konstigt men hur ofta och vilken läsning är inte lika självklart. Chambers förespråkar att alla elever i grundskolan bör få tid till icke-styrda stunder för självständig läsning och dessutom säger han att kloka föräldrar uppmuntrar till läsning i hemmet. För att eleverna inte ska se läsningen som ett tvång, utan som något lustfyllt och med längtan till nästa stund, måste lärarna och andra vuxna, men framförallt eleverna hitta den litteratur som gör detta möjligt.

Molloy menar att den bästa litteraturen är den där elever känner igen sina egna erfarenheter eller kan koppla dem till en känd verklighet.

Problemet med denna förutsättning kan vara att läraren, som är den som skall underlätta möjligheterna till igenkänning, inte alltid vet när den kan uppstå mellan en elev och en text. Läraren behöver därför kunskap om de frågor och de erfarenheter som eleverna bär på. (Molloy 2003, s. 60).

Enligt Wingård är inte serieböcker att förglömma. Författaren påtalar att även serieböcker ökar ordförrådet samt att bilderna ger en godare förståelse.

2.2.2 Bokslukaråldern

Wåhlin och Asplund Carlsson (1994) diskuterar begreppet "bokslukare" i sin bok. Barn mellan nio och tolv år som läser mycket befinner sig i bokslukaråldern. Vad de väljer att läsa kan se individuellt ut, från de barn som läser allt som kommer i deras väg till de som läser mycket, men håller sig inom samma genre t.ex. hela bokserier. Vidare betonar de att elever i den här åldern har lärt sig läsa med ett visst flyt och då de funnit glädjen i sitt läsande törstar de efter mer.

Barbro Johansson (1989) kom i sin undersökning av mellanstadieelevers läsvanor på fritiden fram till att 20 % var bokslukare. Hennes beskrivning av begreppet bokslukare är de elever/barn som hellre läser än ser på TV och film. Det de läser är allt från serietidningar till enklare vuxenböcker.

2.3 Det pedagogiska uppdraget

”Kompetent och beläst personal kan hitta rätt bok till rätt elev vid rätt tillfälle och det är vad litteraturförmedling i grunden handlar om.” (Amborn och Hansson 1998, s. 85). Chansen att en bok når fram till rätt läsare ökar med hjälp av pedagogen. En del i det skönlitterära arbetet består i att öka kunskaperna kring elevers bokval. Som pedagog är det bra att känna till elevernas intressen och genom dem nå fram till lust och nyfikenhet. Litteraturen påpekar även vikten av att bokprata kring läst litteratur, därigenom få ytterligare kunskap kring de bokval som görs i klassrummet. Det ligger en konst i att bokprata om böcker. Det pedagogiska uppdraget via bokprat är att öka elevernas lust och motivation. Syftet med bokpraten är att få eleverna att inse betydelsen av läsningen och hur otroligt mycket den har att ge. (Amborn och Hansson 1998).

I Lpo 94 står det att läsa att alla elever har rätt att få undervisningen anpassad efter sina behov och förutsättningar. Genom undersökningen vill vi få svar på vad 10–12-åringar väljer att läsa, det blir på så sätt precis som det nämns i Lpo94 mycket lättare att anpassa elevernas fortsatta kunskapsutveckling och fortsatta lärande. ”Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskaper.” (Skolverket 2005, s. 7).

2.3.1 Pedagoger motiverar och väcker lust kring läsningen

Aidan Chambers har i två böcker, *”Böcker omkring oss – om läsmiljö”* (1995) och *”Böcker inom oss – om boksamtal”* (2004), beskrivit vikten av vuxnas stöd för att barn ska bli läsare. Båda böckerna vänder sig till vuxna som arbetar med barn och böcker. Att skapa en god läsmiljö är oerhört viktigt för att få barnen att utvecklas till intresserade, läsvilliga och tänkande läsare. Han menar att förutsättningarna för att skapa läsare är att vuxna ser till att det finns tillgång till böcker, i många olika kategorier och bland dessa måste det finnas något barnen vill läsa. Barn behöver få botanisera bland böcker. Det ska finnas böcker i klassrummet som går att komma åt och ett bra bibliotek som är öppet då eleverna har möjlighet att gå dit. Att skapa en plats för enbart läsning i klassrummet, där man kan få lugn och ro med en bra bok, betonar läsandets värde och visar att det är en viktig aktivitet. Att skylta med böcker kan också fresta. Chambers menar att barns läsning är viktig och måste få ta tid. I skolan ska det finnas lästid varje dag. Författaren anser att samtalet runt böcker också är viktigt. Barnens spontana berättelser om en bok de läst är ovärderliga och måste få utrymme i skolan. Lärarledda boksamtal, där barnens möjlighet att prata om och förstå

innebörden i det man läser, bör också vara en naturlig del i undervisningen runt litteratur. Sist men inte minst påtalar Aidan Chambers att vuxna måste visa att de är läsare. ”Läsare görs av läsare.” (Chambers 1995, s. 109).

2.3.2 Föräldrasamverkan

I kapitlet, Läsande förebilder, framhåller Norberg vikten av att ha läsande förebilder även hemma. Föräldrar måste bli upplysta om hur viktig läsningen är. Norberg påpekar att det är pedagogen som måste förklara och berätta för föräldrarna hur de kan hjälpa och inspirera sina barn på bästa sätt. Författaren anser att föräldrarnas roll som förebilder är odiskutabel. (Norberg 2003). Herrlin och Lundberg påtalar också betydelsen av att elevers läsning stimuleras utanför skolan. ((Herrlin och Lundberg 2003)

I ”*Lästimulans i skolans vardag*” presenteras Belfieldmetoden. Denna metod påvisar att föräldrar kan vara mer effektiva som lärare för sina barn än erfarna och skickliga pedagoger. Anledningen är att föräldrar betyder så oerhört mycket för sina barn. Metoden bygger på att eleven under en tidsbegränsad period varje dag tar med sig en bok hem. I denna bok ska sedan eleven läsa för någon vuxen hemma i 10-15 minuter varje dag. Efter läsningen skriver den vuxne en kommentar på det bifogade protokollet kring läsningen. Författaren poängterar att detta skapar utmärkta tillfällen för barn och föräldrar att mötas kring boken. Det bifogade läsprotokollet ökar dessutom chanserna att läsningen blir av. Det, i sin tur, för med sig att läsningen får en kontinuitet och regelbundenhet. (Wingård 1994).

3. Problemprecisering

Åter och återigen påvisar tidigare forskning och litteratur vikten av ett motiverat läsval, vilket i sin tur leder till ett intresse att lära mer.

Vår frågeställning blir därför:

Vad väljer 10-12 åringar att läsa?

Med underfrågorna:

Vilka orsaker påverkar valet?

Hur kan pedagoger motivera och inspirera ett fortsatt läsande?

4. Empiri

4.1 Metod

Det är viktigt att reflektera över vilken metod som är mest lämplig för den undersökning som ska göras. En metod får inte bara användas för att den känns rätt eller för att det är en metod som använts innan och som är hanterbar. För att få svar på de frågeställningar som ställs är det av största vikt att använda sig av den teknik som är mest relevant, i detta fall enkäter. Enkäter passar utmärkt för denna undersökning, då det blir ett omfattande underlag att analysera. Intervjuer är en annan möjlig metod som skulle kunna användas. Men då det hade tagit allt för lång tid att samla in materialet, har denna metod inte använts. (Trost 2001)

Syftet i enkätundersökningen är att ta reda på vad 10–12 åringar läser och orsaker till valet. Förhoppningen är att kunskapen om hur pedagoger kan motivera och stimulera ökar.

Enkätens utformning bygger på frågor som ska besvaras. Alla frågorna har fasta svarsalternativ, förutom den sista där eleverna ska besvara frågan med egna ord. Eleverna kommer få svarsalternativen förklarade muntligt, detta ger en förståelse och minskar risken att missuppfatta eller inte förstå. Svarsalternativet annat innefattar ett svar som inte passar inom ramarna för de övriga svarsalternativen. Alla deltagare får svara på samma frågor. (Bilaga 1)

Trost (2001) betonar vikten av att de som ska svara har syftet med enkätundersökningen klar för sig, de blir då lättare engagerade och ger så noggranna svar som möjligt. Vi har personligen besökt klasserna, presenterat enkäten, gått igenom frågorna och funnits tillgängliga för eventuella frågor och funderingar från eleverna. Fråga för fråga gick igenom och eleverna besvarade respektive fråga efter varje genomgång. Utifrån fråga ett, under vilken eleverna skulle besvara hur ofta de läser respektive genre visades ett exempel upp från varje genre. Risken för missuppfattningar blir på så sätt mindre. Trost menar att det är viktigt att den miljö där intervjuerna äger rum är ostörd och att det inte finns en massa störningsmoment som besvärar deltagarna. Eleverna har därför besökts i sina respektive klasser, vilket i sig skapar en trygghet. Det leder också till att samtliga parter känner sig bekväma och att ingen hamnar i underläge.

Ett informationsbrev har skickats hem till föräldrarna. I detta beskrivs syftet med enkätundersökningen och dess utformning.

4.1.1 Centrala begrepp

Nedan definieras några för enkätundersökningen centrala begrepp:

- *Kapitelbok*, en skönlitterär bok för barn med i huvudsak text och få eller inga bilder.
- *Bilderbok*, en skönlitterär bok för barn med mer bilder än text.
- *Faktabok*, litteratur som är inriktad på ett vetenskapligt område och som innehåller fakta snarare än fiktion.
- *Serietidning*, benämning på tidning som i huvudsak innehåller tecknade serier.
- *Tidningsmagasin*, benämning på tidskrift som ges ut regelbundet dock ej dagligen.
- *Dagstidning*, tidning som utkommer dagligen, med vissa undantag för söndagar

4.2 Urval

Urvalet i undersökningen är ett som Trost (2001) kallar bekvämlighetsurval. Klasser på våra nuvarande arbetsplatser, samt tidigare vfu-platser har deltagit i undersökningen. Sex klasser har medverkat, tre årskurs fyra respektive tre årskurs fem. De sex klasserna är fördelade på fyra olika skolor i Kristianstad och Södertälje. Vi som skriver uppsatsen bor i respektive stad, därav anledningarna till val av skolor.

Elever som vi undervisar i vanliga fall, har inte ingått i undersökningen, då det kan framkalla en press att svara ”rätt” och inte få ett fullt trovärdigt, mätbart utfall. De elever som varit på plats vid aktuell tidpunkt har deltagit i undersökningen. Inget återbesök har förekommit i klasserna. Distributionen av enkäterna underlättades då författarna själva besökte klasserna.

4.3 Resultat och analys

Nedan redovisas resultat och analys från undersökningen. Svaren presenteras utifrån samma följd som frågorna i enkäten, de blir på så sätt tydliga och lättåskådliga. Resultaten redovisas årskursvis. I resultatredovisningen framkommer inte de som missat eller missuppfattat en fråga. Under fråga 1, 3 och 4 har eleverna endast fått ange ett svarsalternativ, här redovisas resultatet i % av antal svarande elever. I fråga 2 och 5 har eleverna haft möjlighet att ange fler än ett svarsalternativ, här redovisas svaren i % efter antal svar. I direkt anslutning till resultatet av varje fråga följer en analys. I bilaga 2 presenteras resultaten efter antal och kön.

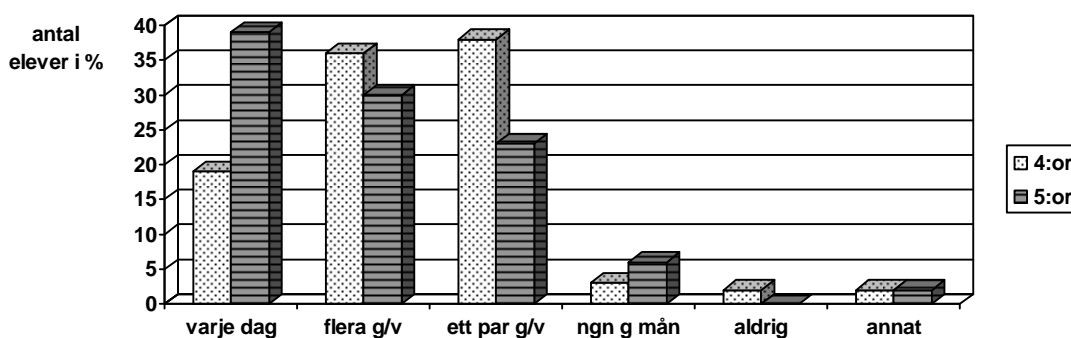
4.3.1 Är du tjej eller kille?

I årskurs fyra har 58 elever, varav 30 tjejer och 28 killar, besvarat enkäten. I årskurs fem var det 68 elever, varav 42 tjejer och 26 killar. Totalt har 126 elever deltagit i undersökningen.

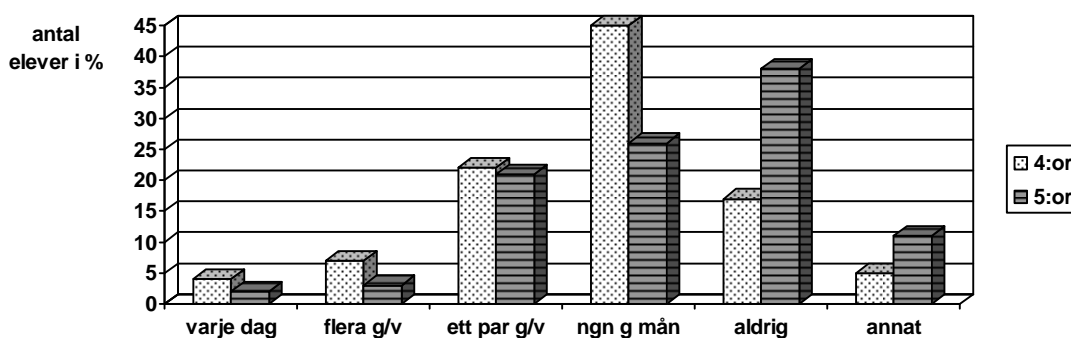
Procentuellt av de 126 eleverna som deltog i enkätundersökning var 57 % tjejer och 43 % killar. I årskurs fyra var könsfördelningen jämnt fördelad, 51 % kontra 49 %. Däremot var tjejerna betydligt fler i årskurs fem med 62 % mot 38 %.

4.3.2 Hur ofta läser du?

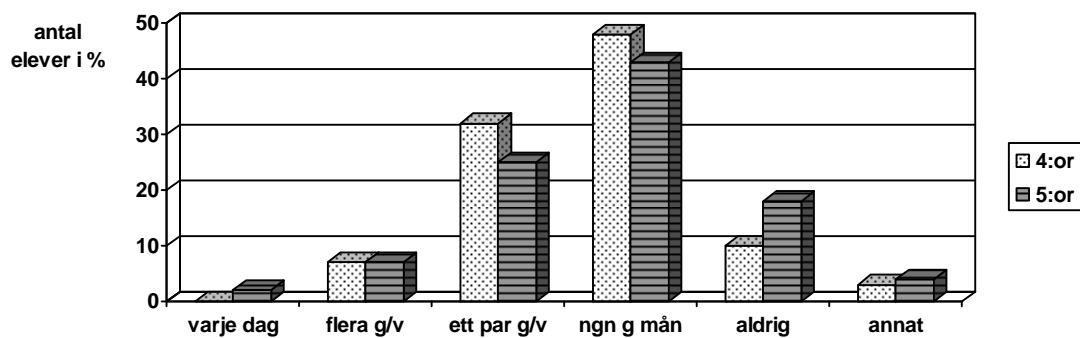
Kapitelböcker

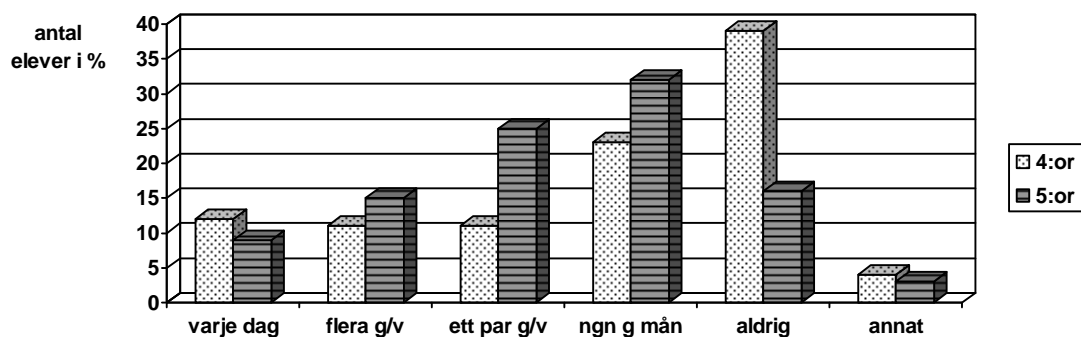
Bilderböcker

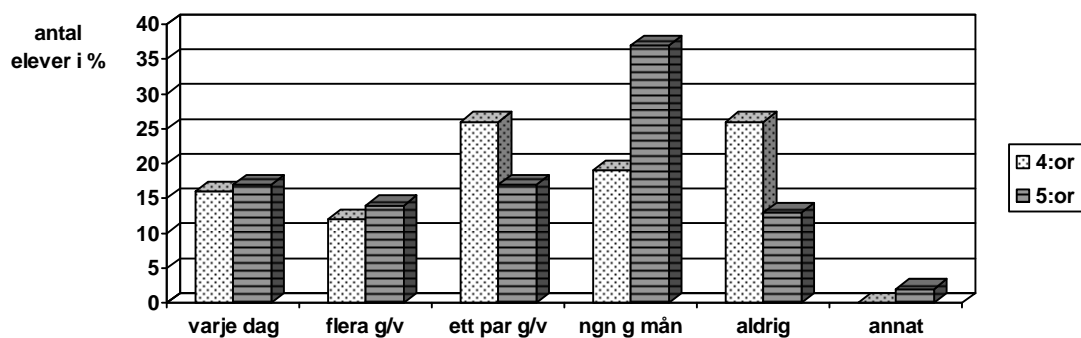
Faktaböcker

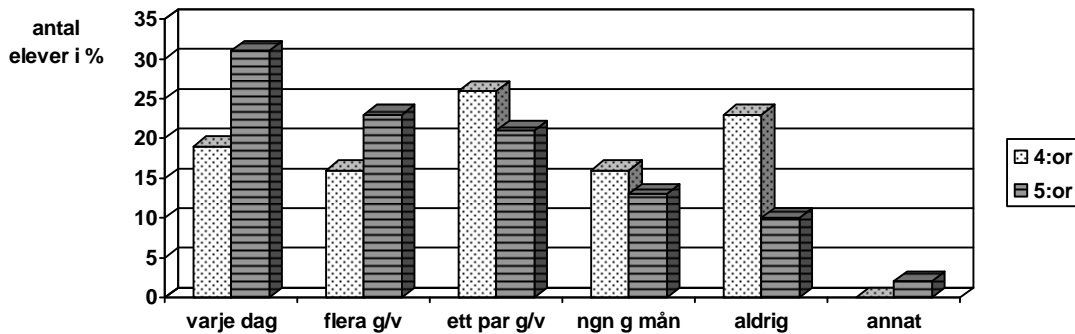
Serietidningar

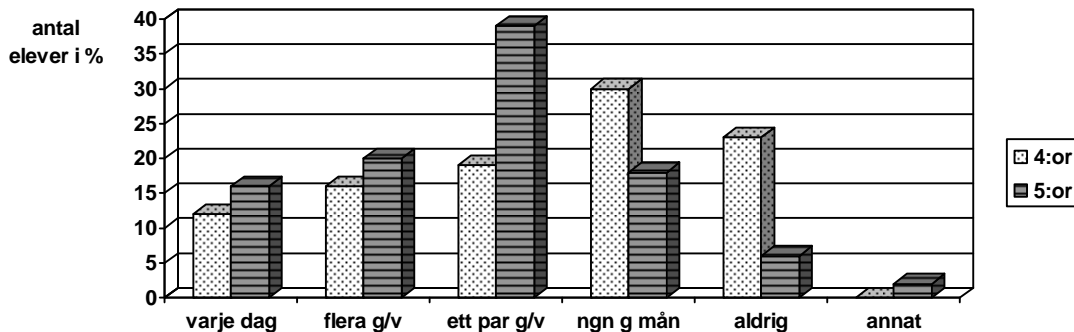
Tidningsmagasin

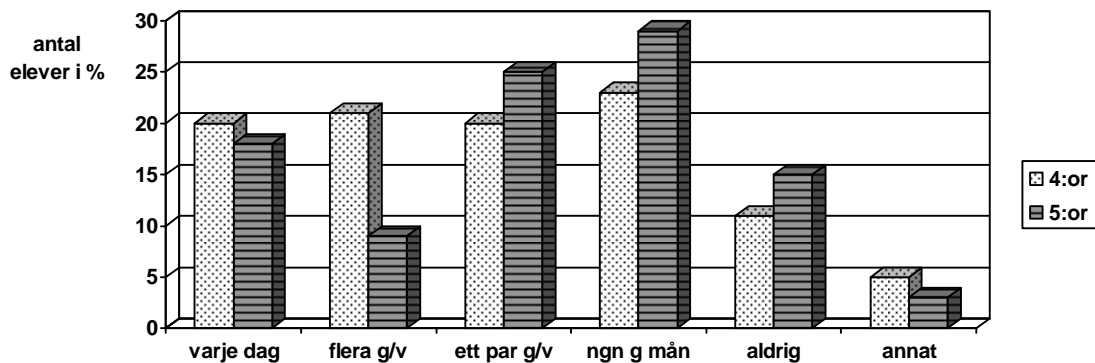
Internet

Dagstidningar

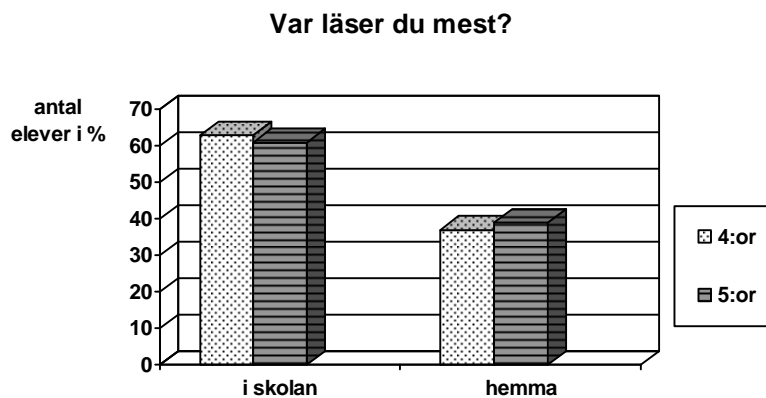
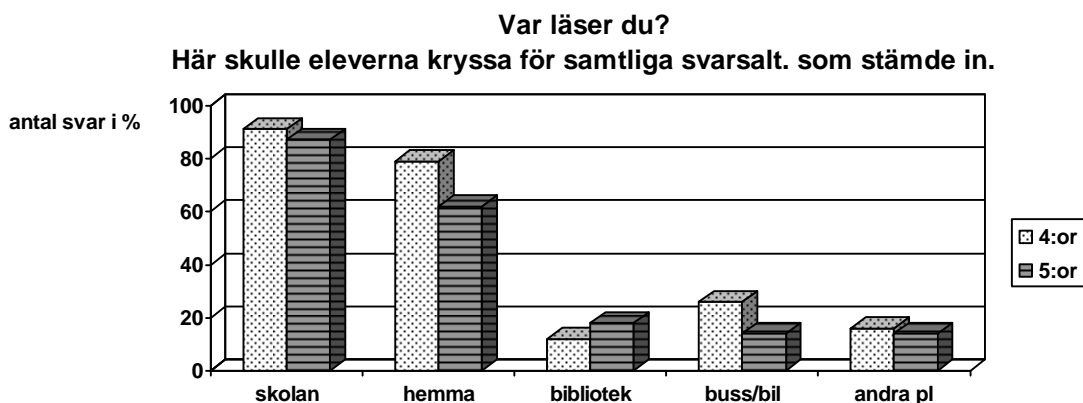
Annat

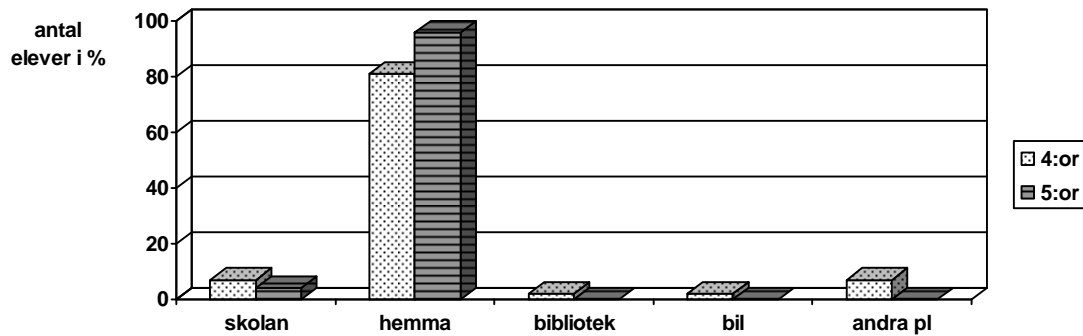
I analysen av denna fråga används formuleringarna ofta och sällan. Eleverna har delats in i två grupper, de som läser minst ett par gånger i veckan i en grupp och de som endast läser någon gång i månaden och ännu färre i en grupp. Tanken är att de elever som läser kontinuerligt är de som svarar: varje dag, flera gånger i veckan och ett par gånger i veckan, benämns ofta. Svartalternativen: någon gång i månaden, aldrig och annat benämns sällan, då de innefattar de elever som inte läser lika ofta.

Enkätens utfall visar att samtliga elever läser ofta. Dock är variationen stor i vad de läser. Det visar sig att de allra flesta läser kapitelböcker ofta, medan de sällan väljer att läsa bilderböcker och faktaböcker. Då det gäller serietidningar, tidningsmagasin och annan läsning är det nästan jämnt fördelat mellan elever som svarar att de läser ofta och de som läser dessa skrifter sällan. Ett övervägande antal elever läser ofta på Internet, och över hälften, 60 %, av eleverna svarar att de läser dagstidningar ofta.

4.3.3 Var läser du?

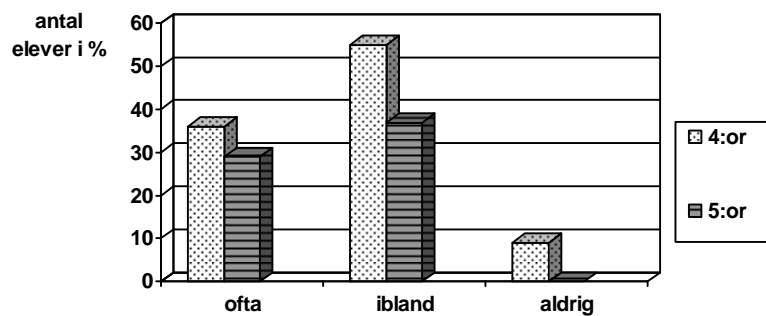
Var tycker du bäst om att läsa?

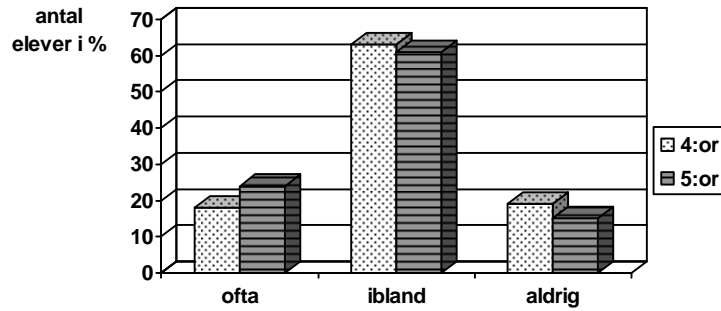
Under denna fråga kryssade samtliga elever för mer än ett svarsalternativ, vilket tydligt påvisar att de läser på flera olika platser. Nästan alla elever läser både i skolan och hemma. Däremot läser betydligt färre elever på biblioteket eller i bussen/bilen och på andra platser. Av de tillfrågade eleverna anser flertalet att de läser mest i skolan. Antalet elever som läser mest hemma är knappt hälften i jämförelse med de som läser mest i skolan. Dock trivs en majoritet av eleverna bäst med att läsa hemma. Ytterst få väljer skola, bil, bibliotek eller andra platser som favoritställe att läsa på.

4.3.4 Vad vill du att läsningen ska ge?

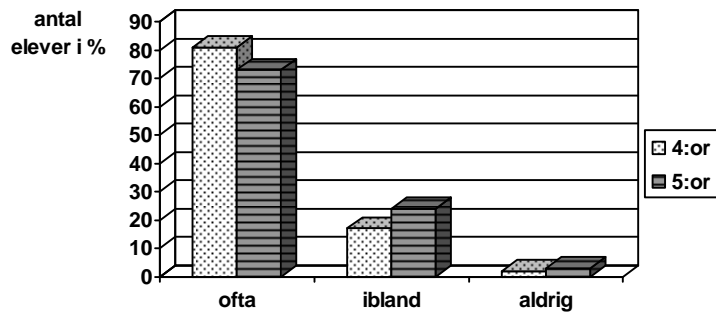
Avkoppling

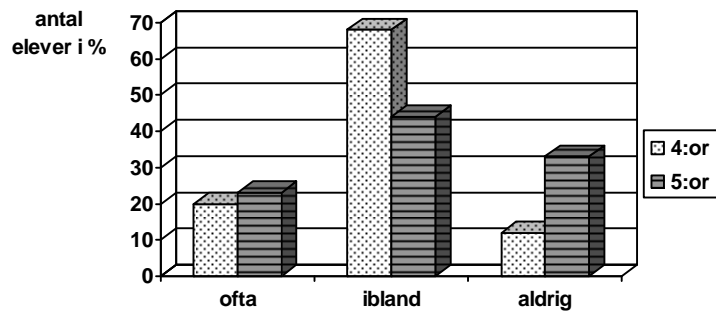
Kunskap

Underhållning/spänning

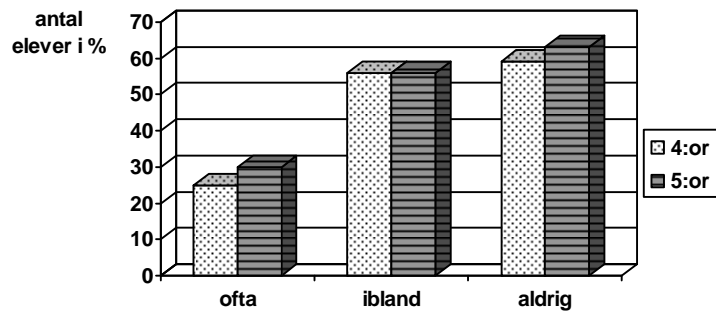
Lästräning

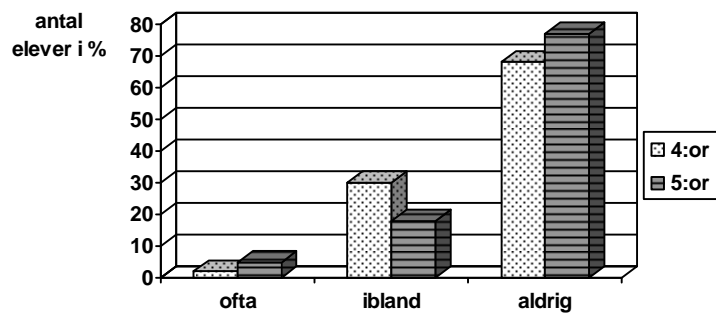
En tydlig tendens som går att urskilja, är att eleverna vill ha underhållning och spänning då de läser, även avkoppling värderas men dock inte i samma utsträckning. Drygt hälften av de tillfrågade vill att läsningen ibland ska utmynna i kunskap. Ett mycket likvärdigt resultat påvisar lästräning.

4.3.5 Böcker som du läser, var får du dem ifrån?

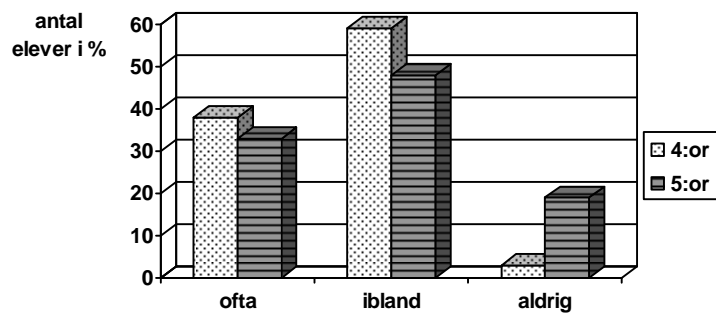
I present

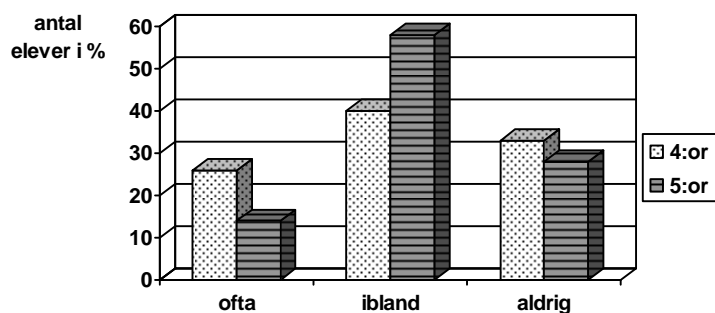
Fröken/läraren bestämmer

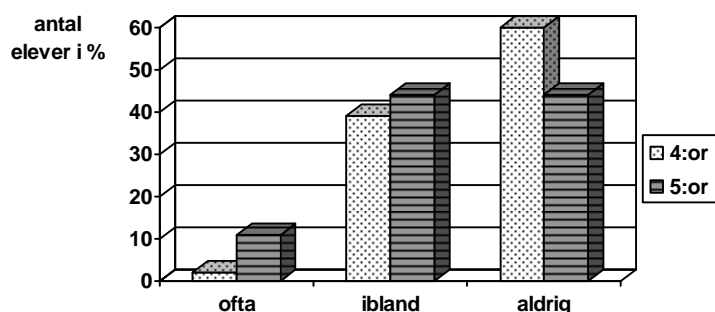
Lånar på biblioteket

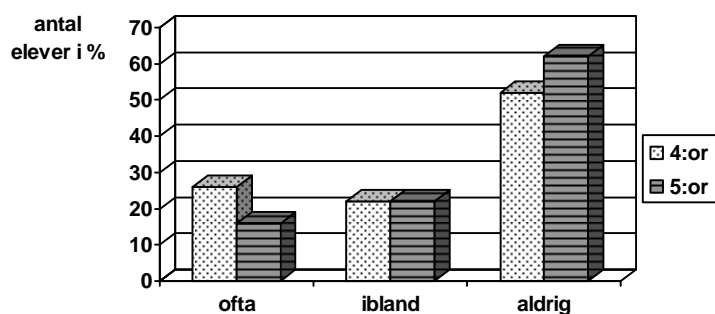
Köper

Lånar av kamrater

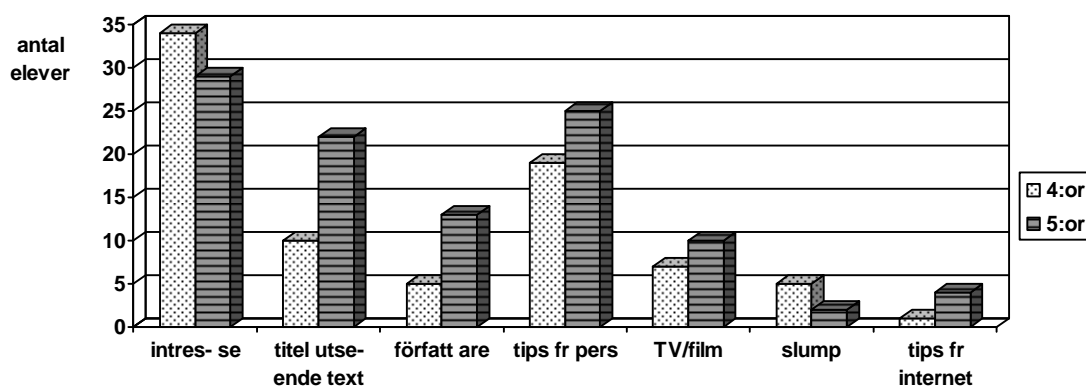
På annat sätt

Resultatet visar att eleverna får litteraturen som de läser från många olika ställen. De flesta elever svarar att de ibland får böcker i present, lånar på biblioteket eller köper i affären. Övervägande av eleverna anser inte att läraren bestämmer vad de ska läsa, detta kan tolkas som att eleverna har en valfrihet när de läser i skolan. Ungefär hälften av de tillfrågade väljer att ibland låna böcker av sina kamrater.

4.3.6 Vad gör att du väljer att läsa det du läser?

Under denna fråga fick eleverna fritt skriva och berätta i löpande text, detta resulterade i att de flesta elever nämnde flera bakomliggande orsaker. Svaren är insorterade under följande rubriker: intresse, titel/utseende, text, författare, tips från personer, TV/film, slumpen, tips från Internet.

Nästan hälften av eleverna nämner att deras intresse är en viktig orsak som påverkar läsvalet. Slutsats kan alltså dras att intresset är den orsak som är en gemensam nämnare för de flesta elever. Övriga tankar kring elevernas bokval var mycket individuella och endast ett fåtal angav samma eller en likvärdig anledning till valet. Andra faktorer som spelade roll i bokvalet var, titel, bokens utseende/baksidestext, författare, tips, TV/film eller slumpen.

4.3.7 Sammanfattande analys

Syftet med undersökningen var att ta reda på vad 10–12 åringar läser och orsaker till valet. Förhoppningen var att öka kunskapen om hur pedagoger kan motivera och stimulera läsningen.

Av eleverna som deltog var tjejerna något fler än killarna. De allra flesta läser kapitelböcker ofta, medan de sällan väljer att läsa bilderböcker och faktaböcker. Eleverna läser också ofta både på Internet och i dagstidningar. Intressen är den viktigaste orsaken till läsvalet. Nästan alla läser både i skolan och hemma. Dock anser flertalet att de läser mest i skolan, medan de trivs bäst med att läsa hemma. Eleverna vill att läsningen ska ge underhållning och spänning men även avkoppling värderas högt. Litteraturen som de läser får de från många olika ställen.

5. Diskussion

5.1 Metoddiskussion

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka vad 10–12 åringar läser och orsaker till valet. Det har också varit av intresse att se hur pedagoger kan motivera och inspirera ett fortsatt läsande.

Undersökningen har baserats enbart på enkäter. Så här i efterhand kan vi konstatera att det ibland medför vissa svårigheter både med att utforma och genomföra en enkätundersökning. Det kan vara en balansgång att ställa rätt frågor som ger den information som riktar sig mot syftet. Ett annat problem är att frågorna kan missuppfattas och på grund av det kanske inte besvaras. Även fast vi själva genomförde enkäten med eleverna och kunde besvara eventuella frågor på plats, så uppstod problemet med ett antal elever. En del av resultaten är inte helt tillförlitliga. Känslan säger att svarsalternativet ibland är för lätt att välja och att man på så sätt garderar sig att varken ge ett rätt eller fel svar. Svarsalternativet ibland kan vara svårtolkat då det ofta är personligt från person till person. Kanske hade ett mer tillförlitligt resultat uppnåtts, genom att intervjuer hade använts vid frågor utformade på detta sätt.

Som tidigare nämnts är intervjuer en annan möjlig metod som skulle kunna ha fungerat i denna undersökning. En fördel med intervjuer är att svaren blir mer tillförlitliga. Genom samtalet upptäcker intervjuaren ganska snabbt om den tillfrågade missförstått. Däremot är det mer tidskrävande att använda sig av intervjuer och ett lika stort undersökningsresultat hade inte varit möjligt att insamla under den begränsade tid som uppsatsen skrevs på. Vid intervjuer kan du inte vara anonym, vilket är en fördel med enkäter. Det kan kanske bli så att en elev som läser lite, inte vill svara detta, då de vet att skolan önskar att de läser mycket och prioriterar läsningen.

5.2 Diskussion utifrån resultaten

Syftet har varit att ta reda på vad 10-12 åringar läser och orsaker till valet. Det har också varit av intresse att se hur pedagoger kan motivera och inspirera ett fortsatt läsande.

Det kan mycket glädjande konstateras att av de 126 elever som deltagit i undersökningen läser nästan alla kapitelböcker minst ett par gånger i veckan. Då det förekommer lästunder på

skolorna och bokprojekt kontinuerligt kan det vara två starka anledningar till det positiva resultatet. "Läsare görs av läsare." (Chambers 1995, s. 109). Pedagoger i elevernas närhet har påverkat deras entusiasm över att läsa skönlitteratur. Genom att omges av människor som påvisar att det är möjligt för alla att läsa väcks automatiskt en lust och nyfikenhet. Då det dessutom finns ett rikt utbud av litteratur finns det större chans för alla läsare att hitta något som passar.

Vad som däremot överraskade är att inte en större andel elever väljer att läsa serietidningar. Före denna undersökning var vår förutfattade mening att elever ofta i denna ålder uppskattar att läsa serier, då de kan förstå den humor som finns i tidningarna. Men då serietidningar ofta är mycket dyra att köpa idag kan det kanske vara en anledning till att de inte läses så mycket. De serier som finns att tillgå på nätet och i dagstidningar kanske inte eleverna uppfattar som rena serier? Vår erfarenhet är att det även är sällsynt att det finns serier att läsa på skolan, detta kan även vara en orsak till resultatet.

"Någon har kanske uppfattningen att serieböcker har ett magert ordförråd. Om det över huvud taget är en sanning, så är det en sanning med modifikation. Den som bryr sig om att läsa vad som står i rutorna, kan utöka sitt ordförråd högst väsentligt. Sammanhanget och inte minst bilderna hjälper till med förståelsen. Det finns all anledning att inspirera eleverna till ett sådant medvetet läsande, för seriemediet har kommit för att stanna. Då bör de också använda det på ett sätt, inte bara titta på bilderna." (Wingård 1994), s. 44).

Det är också förvånande att inte fler elever läser mer på Internet. Medier påtalar ofta att dagens unga ägnar allt för mycket tid framför datorn. En anledning till resultatets utfall kan vara att de inte alltid upplever att de läser då de är inne på Internet. Det kan även vara så att det inte är lika populärt i alla kompisgäng att använda sig av Internet som en kommunikationslänk. Säkert är det även så att många föräldrar väljer att begränsa användandet av Internet.

De flesta av eleverna läser både hemma och i skolan. Skolan är dock den plats där de läser mest, men den bästa platsen att läsa på är enligt de svarande hemma. Som tidigare nämnts förekommer det lässtunder på samtliga skolor, ofta har en viss stund under dagen avsatts till detta, men det finns även möjlighet att läsa när lusten faller på. Detta känns som det optimala, för självklart har man inte alltid lust att läsa under just den schemalagda lästiden. En del av

pedagogerna läser också själva under den tysta läsningen. Då det finns läsande vuxna i omgivningen, blir budskapet till eleverna att läsningen är viktig och givande.

”Elevernas lust att läsa måste stimuleras även utanför skolan.” (Herrlin och Lundberg 2003, s. 16). En fråga man direkt ställer sig utifrån resultatet, är:

– Varför läser de inte mer hemma?

Många forskare påpekar vikten av att ha läsande förebilder även hemma. Föräldrar måste helt enkelt bli upplysta om hur viktig läsningen är. De har alla möjligheter i världen att hjälpa och inspirera sina barn att finna lusten, lugnet och glädjen genom skönlitteraturen. Här har pedagogen ett viktigt uppdrag i att informera föräldrar om deras vikt av att vara goda läsande förebilder. Eftersom eleverna tycker mest om att läsa hemma har föräldrarna redan en grundsten att stå på för vidare stöttning.

Wingård (1994) beskriver ett danskt projekt som utifrån sex ”läsorsaker” påvisar att de alla är mycket viktiga för läsintresset. ”En enda av dem borde räcka för att inspirera till bokläsande. I kombination blir de förstås ännu starkare.” (Wingård 1994, s. 9). De resultat som undersökningen tydliggör är mycket snarlika de som gjordes i Danmark. Det är inte helt överraskande att 80 % av eleverna vill uppleva underhållning och spänning. Genom att känna underhållning och spänning skapas en inre drivkraft till att läsa. Man kan likna det vid en positiv spiral, vilken är en förutsättning för att läsningen ska upplevas lustfylld och motiverande. Då det finns ett otroligt utbud av skönlitteratur idag är resultatet inte överraskande på något sätt. Inte minst den mängd fantasyböcker och deckare som finns ger i allra högsta grad spänning och underhållning. Knappt hälften av eleverna nämner att de vill uppleva avkoppling. Om undersökningen gjorts med äldre elever hade säkerligen resultatet sett annorlunda ut, troligtvis ses läsningen i takt med åldern mer som en avkoppling. Kunskap och lästräning vill de flesta av eleverna att läsningen ska ge ibland. Som vi tidigare nämnt ger svarsresultatet ibland ett inte helt trovärdigt resultat. Då kunskap och lästräning förknippas med skola kan det vara en bidragande faktor till att de inte anser sig ha möjlighet att påverka fullt ut. Många elever känner då kanske att de inte har styrt och valt. En omedveten press kan säkert ligga bakom och som gör att de känner sig tvungna att prestera ett resultat. Läsningen upplevs helt enkelt inte helt valbar och frivillig.

Litteraturen som eleverna läser får de från många olika ställen. Resultatet var väntat då elever har olika förutsättningar och bor på olika platser. Självklart är olika intressen även en styrande

faktor i hur de får tag på den litteratur som läses. Sammanfattningsvis är resultatet positivt, då eleverna är öppna för att finna sin litteratur på olika platser och inte låser sig fast vid ett visst tillvägagångssätt. Om vi kopplar tillbaka till att 97 % av eleverna läser kapitelböcker varje vecka, beror det som vi nämnt på en lust och motivation som delvis växer fram genom att det finns engagerade och medvetna vuxna i deras närhet. Om vi kontrar detta resultat till att i stort sett 70 % av eleverna upplever att läraren aldrig bestämmer vad de ska läsa. Kan sammanfattningsvis slutsatsen dras att det stora läsintresset grundar sig på det egna valet.

”Läslusten infinner sig när vi får följa vår egen smak och intuition.” (Chambers 1995, s. 42). Hälften av eleverna menar att det är deras intresse som styr bokvalet. I denna undersökning går det tydligt att utläsa att det finns ett stort läsintresse och en kontinuerlig läsning bland eleverna. Att ungefär hälften av de tillfrågade svarade att intresset påverkar är på inget sätt konstigt, då vi sedan tidigare känner till att det egna valet i hög utsträckning bidrar till en läslust. Det egna intresset är alltså den största bakomliggande faktorn till valet. Faktorer som även påverkat valet i ganska stor utsträckning är, bokens/titel, utseende och författare, samt tips från personer i omgivningen. Elever som hittat en författare som tilltalar dem, ofta och gärna väljer att läsa fler böcker av samma författare. Författarens skrivsätt kanske tilltalar eller så är det så att författaren väljer att skriva inom en viss genre. Som bekant fastnar även barn för böcker som ser spännande, roliga eller vackra ut.

5.3 Diskussion utifrån resultatens konsekvenser för yrkesrollen

Som pedagog är det viktigt att lära känna varje klass och elevs intresse för att härigenom kunna erbjuda bra och intressant litteratur. Eftersom litteraturen utvecklar språket, ges kunskap och underhållning på samma gång. Man kan i många klasser med stor fördel använda sig av skönlitteratur som läromedel. Det finns en otroligt stor mängd bra skönlitteratur, det gäller bara för pedagogen att hitta rätt bok till rätt elev, underhållande och spännande böcker med rätt innehåll/fakta mot det uppsatta målet i undervisningen.

”Problemet med denna förutsättning kan vara att läraren, som är den som skall underlätta möjligheterna till igenkänning, inte alltid vet när den kan uppstå mellan en elev och en text. Läraren behöver därför kunskap om de frågor och de erfarenheter som eleverna bär på.” (Molloy 2003, s. 60)

Resultatet visar att eleverna i undersökningsklasserna läser mest i skolan, men ändå väljer de hemmet som den plats där de trivs bäst att läsa. Då skoltiden är begränsad och det är önskvärt

att elever läser mycket hemma, är det av vikt att pedagoger informerar föräldrarna om deras viktiga roll. Pedagoger måste även prioritera vad en skoldag ska innehålla och ge eleverna tid att läsa i skolan, kanske också göra lässtundens miljö ”hemmalik”, t.ex. genom att låta eleverna sitta i soffor eller ligga på kuddar på golvet. Vissa elever vill säkert ha det tyst och andra vill ha lite bakgrundsmusik, har man flera rum är även detta möjligt att åstadkomma. De skolor som vi gjorde enkätundersökningen på hade läsprojekt på olika sätt, någon skola hade tyst läsning varje dag hela läsåret. Om eleverna får rutin på läsningen i skolan och om boken de läser ligger i väskan, börjar säkerligen eleverna läsa mer hemma. Även då eleverna läser bra är det en fördel att blanda den egna tysta läsningen med att läraren läser högt.

Som tidigare skrivits i litteraturgenomgången framhäver Chambers att all läsning föregås av ett val. Att detta val blir ett för eleven positivt val är viktigt för oss pedagoger. Resultatet av undersökningen visar att elever väljer mest efter intresse men också efter tips. För att kunna ge eleverna bra rekommendationer, bör pedagoger ha bred kunskap om litteratur. Eleverna måste också lära sig att hitta litteratur själva t.ex. genom regelbundna besök på bibliotek och att det i klassrummet finns gott om böcker i olika genrer. Många svarade att de tittar på boken, hur den ser ut och dess titel. Pedagoger har här ytterligare en viktig del att förmedla, eleverna måste lära sig att söka vidare och kunna bortse från den ofta glamorösa utsidan som de åtrår.

5.4 Diskussion kring ny studie

Vår undersökning har fördjupat sig i 10-12 åringars läsval och bakomliggande orsaker till valet. Under skrivandets gång upptäcktes att det finns skillnader i elevers läsning under skoltid gentemot fritid. Det hade varit intressant i en vidare studie att jämföra dessa olikheter och likheter.

6. Sammanfattning

I denna uppsats kartläggs vad elever i åldern 10 - 12 år väljer att läsa och vad de grundar sina val på. Samt hur pedagoger kan motivera och inspirera ett fortsatt läsande.

Litteraturdelen innehåller avsnitt som belyser vikten av att läsa och pedagogens roll. Här framgår det tydligt att skönlitteraturen är ett viktigt redskap i det kontinuerliga lärandet. Däremot har inte någon tidigare forskning eller litteratur utifrån elevers läsvanor och val påträffats.

En kvantitativ metod användes för att få reda på hur elever tänker och resonerar kring sin läsning och sina läsval. Genom en enkätundersökning växte en bild fram kring de faktorer som eleverna ansåg viktiga och som legat till grund för deras läsval.

I resultat och analys sammanställs och analyseras de svar som är relevanta för undersökningen. Resultatet åskådliggör att de flesta eleverna väljer att läsa kapitelböcker ofta och att de önskar underhållning och spänning av läsningen. Den mest frekventa orsaken till valet är det egna intresset. Det visar sig även att pedagoger har en stor möjlighet att motivera och inspirera ett fortsatt läsande, eftersom eleverna läser mest i skolan. Eleverna svarar att de trivs bäst med att läsa hemma, detta påvisar vikten av att upplysa föräldrar om läsningens betydelse.

Diskussionen består av kopplingar mellan praktik och teori. Genom undersökningen har vi kommit fram till att elevers läsval till största del grundas på det egna intresset. Uppsatsen lyfter även fram vikten av att ha engagerade och medvetna pedagoger som ser vinning av att använda sig av skönlitteratur som ett läromedel. Då all läsning föregås av ett val är det viktigt att eleven är delaktig och att litteraturen ökar lusten till vidare läsning. Pedagoger kan få elever motiverade och inspirerade genom att veta deras intressen och erbjuda ett rikt utbud av litteratur. Vidare kan elever inspireras då pedagoger är intresserade av att diskutera deras tankar kring läst litteratur och ge fria lässtunder. Skönlitteratur är ett utmärkt komplement i all undervisning.

Referenser

- Amborn, H. och Hansson, J. (1998). *Läsglädje i skolan*. Falun: Falu Bokproduktion
- Chambers, A. (1995). *Böcker omkring oss, om läsmiljö*. Stockholm: Nordstedts Förlag AB
- Chambers, A. (2004). *Böcker inom oss – om boksamtal*. Stockholm Rabén och Sjögren
- Fredriksson, U. Taube, K. (2001). *Läsning bland elever med invandrarbakgrund*. Stockholm
- Hallberg, K. (1993). *Litteraturläsning*. Solna: Ekelundsförlag AB
- Herrlin, K. och Lundberg, I. (2003). *God läsutveckling*. Stockholm: Natur och Kultur
- Johansson, B. (1989). *Slukaråldern finns den?* D-uppsats Stockholms universitet
- Karlsson, M. Sundberg, A-L. (2004). *Svenska – så gör vi ämnet hanterligt och lustfyllt*. Stockholm: Förlagshuset Gothia
- Lindö, R. (2002). *Det gränslösa språkrummet*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Lundqvist, U. (1987). *Begrundande läsning*. Utbildningsförlaget: Stockholm
- Malmgren, L-G. (1997). *Åtta läsare på mellanstadiet*. Lund: Studentlitteratur
- Malmgren, L-G och Nilsson, J. (1993). *Litteraturläsning som lek och allvar*. Lund: Studentlitteratur
- Molloy, G. (2003). *Att läsa skönlitteratur med tonåringar*. Lund: Studentlitteratur
- Molloy, G. (2007). *När pojkar läser och skriver*. Lund: Studentlitteratur
- Nettervik, I. (2002). *I barnbokens värld*. Malmö: Gleerups Utbildning AB
- Nilsson, J. (1986). *Barn, föräldrar, böcker*. Stockholm: Almqvist och Wiksell Läromedel AB
- Norberg, I. (2001). *Möte med ungdomsboken 10 – 12 år*. Stockholm: Liber AB
- Norberg, I. (2003). *Läslust och lättläst*. Lund: Författarna och Bibliotekstjänst AB
- Svenska akademien. (2006). *Svenska Akademiens ordlista*.
- Svenska språknämnden. (2000). *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber AB
- Trost, J. (2001). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur
- Wingård, B. och B. (1994). *Lässtimulans i skolans vardag*. Solna: Ekelunds Förlag AB

Wåhlin, K. (1988). *Tid att läsa, tid att tänka*. Stockholm: Almqvist och Wiksell Läromedel AB

Wåhlin, K. & Asplund Carlsson, M. (1994). *Barnens tre bibliotek*. Läsning av fiktionsböcker i slukaråldern. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag.

Styrdokument

Skolverket (2002). *Grundskolans kursplaner och betygskriterier*. Stockholm: Fritzes

Skolverket (2005). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94*. Stockholm: Fritzes

Internetkällor

www.NE.se

LÄSVANOR

Bilaga 1

<u>Är du?</u>	<i>TJEJ</i>	<i>KILLE</i>
<u>Årskurs?</u>	4	5

Hur ofta läser du?

Kapitelböcker	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Bilderböcker	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Faktaböcker (ex: hund- bil- länder- pirater idrott)	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Serietidningar	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Tidningsmagasin (min häst, KP, OKEY, Illustrerad vetenskap osv.)	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Internet	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Dagstidningar	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
Annat: (spelmanualer, diktböcker, roliga historier böcker, musiktexter, cd bok) eget exempel:	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat

Var läser du? i skolan hemma biblioteket,
bussen/bilen andra platser_____

Var någonstans läser du mest?_____

Var tycker du bäst om att läsa? _____

Vad vill du att läsningen ska ge?

Avkoppling	ofta	ibland	aldrig
Kunskap	ofta	ibland	aldrig
Underhållning, spänning	ofta	ibland	aldrig
Lästräning	ofta	ibland	aldrig

Böcker som du läser, var får du dem ifrån?

I present t.ex. vid födelsedag	ofta	ibland	aldrig
Fröken/läraren bestämmer	ofta	ibland	aldrig
Lånar på bibliotek	ofta	ibland	aldrig
Köper i affären	ofta	ibland	aldrig
Lånar av någon t.ex. en kompis	ofta	ibland	aldrig
På annat sätt:_____	ofta	ibland	aldrig

Vad gör att du väljer att läsa det som du läser? Det kan till exempel vara:

olika intresse som hästar, pirater, pokémon, olika sporter mm, kompisar som läser något visst eller berättar om, massmedia, något du sett på TV, Internet, hört på radio, föräldrar, lärare, filmer, författare, tips från tidningar eller biblioteket, gruppsyck, vad som finns i närheten, andra saker

Berätta!! _____

*Tack för att du tagit dig tid och besvarat enkäten
och på så sätt gör det möjligt för oss att skriva vår uppsats!*

4.3.2 Hur ofta läser du?

Bilaga 2

Kapitelböcker	Varje dag T4: 8 K4: 3 T5: 16 K5: 10	Flera gånger i veckan T4: 9 K4: 12 T5: 13 K5: 7	Ett par gånger i veckan T4: 12 K4: 10 T5: 12 K5: 3	Någon gång i månaden T4: 0 K4: 2 T5: 0 K5: 4	Aldrig T4: 1 K4: 0 T5: 0 K5: 0	Annat T4: 0 K4: 1 T5: 1 K5: 0
Bilderböcker	Varje dag T4: 0 K4: 2 T5: 1 K5: 0	Flera gånger i veckan T4: 4 K4: 0 T5: 0 K5: 2	Ett par gånger i veckan T4: 7 K4: 6 T5: 10 K5: 4	Någon gång i månaden T4: 11 K4: 15 T5: 10 K5: 7	Aldrig T4: 5 K4: 5 T5: 17 K5: 8	Annat T4: 1 K4: 2 T5: 2 K5: 5
Faktaböcker (ex: hund- bil- länder- pirater idrott)	Varje dag T4: 0 K4: 0 T5: 1 K5: 0	Flera gånger i veckan T4: 2 K4: 2 T5: 2 K5: 3	Ett par gånger i veckan T4: 11 K4: 8 T5: 10 K5: 7	Någon gång i månaden T4: 16 K4: 12 T5: 19 K5: 10	Aldrig T4: 2 K4: 4 T5: 7 K5: 5	Annat T4: 0 K4: 2 T5: 2 K5: 1
Serietidningar	Varje dag T4: 1 K4: 6 T5: 1 K5: 5	Flera gånger i veckan T4: 2 K4: 4 T5: 4 K5: 6	Ett par gånger i veckan T4: 4 K4: 2 T5: 10 K5: 7	Någon gång i månaden T4: 7 K4: 6 T5: 18 K5: 4	Aldrig T4: 14 K4: 8 T5: 7 K5: 4	Annat T4: 2 K4: 0 T5: 0 K5: 2
Tidningsmagasin (min häst, KP, OKEY, Illustrerad vetenskap osv.)	Varje dag T4: 5 K4: 4 T5: 8 K5: 3	Flera gånger i veckan T4: 5 K4: 2 T5: 7 K5: 2	Ett par gånger i veckan T4: 8 K4: 7 T5: 7 K5: 4	Någon gång i månaden T4: 6 K4: 5 T5: 15 K5: 8	Aldrig T4: 5 K4: 10 T5: 3 K5: 5	Annat T4: 0 K4: 0 T5: 1 K5: 0
Internet	Varje dag T4: 8 K4: 3 T5: 17 K5: 8	Flera gånger i veckan T4: 3 K4: 6 T5: 8 K5: 6	Ett par gånger i veckan T4: 6 K4: 9 T5: 8 K5: 5	Någon gång i månaden T4: 5 K4: 4 T5: 5 K5: 3	Aldrig T4: 7 K4: 6 T5: 3 K5: 3	Annat T4: 0 K4: 0 T5: 0 K5: 1

Dagstidningar	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
	T4: 2	T4: 1	T4: 7	T4: 12	T4: 8	T4: 0
	K4: 5	K4: 8	K4: 4	K4: 5	K4: 5	K4: 0
	T5: 7	T5: 8	T5: 15	T5: 6	T5: 3	T5: 1
	K5: 3	K5: 5	K5: 11	K5: 6	K5: 1	K5: 0
Annat: (spelmanualer, diktböcker, roliga historier böcker, musiktexter, cd bok) eget exempel:	Varje dag	Flera gånger i veckan	Ett par gånger i veckan	Någon gång i månaden	Aldrig	Annat
	T4: 8	T4: 9	T4: 6	T4: 4	T4: 2	T4: 0
	K4: 3	K4: 3	K4: 5	K4: 9	K4: 4	K4: 3
	T5: 9	T5: 5	T5: 10	T5: 8	T5: 5	T5: 2
	K5: 3	K5: 1	K5: 6	K5: 11	K5: 5	K5: 0

4.3.3 Var läser du?

Under denna fråga skulle eleverna kryssa för samtliga svarsalternativ som stämde in.

I skolan:	Hemma:	Biblioteket:	Buss/bil:	Andra platser:
T4: 29	T4: 30	T4: 4	T4: 10	T4: 7
K4: 24	K4: 16	K4: 3	K4: 5	K4: 2
T5: 38	T5: 38	T5: 14	T5: 12	T5: 10
K5: 21	K5: 24	K5: 4	K5: 2	K5: 4

Var någonstans läser du mest?

T4: Skolan:	9
Hemma:	21
K4: Skolan:	12
Hemma:	15
T5: Skolan:	18
Hemma:	22
K5: Skolan:	8
Hemma:	18

Var tycker du bäst om att läsa?

T4: Skolan:	1
Hemma:	27
Bil:	1
Andra platser:	3
K4: Skolan:	3
Hemma:	17
Biblioteket:	2
Andra platser:	1
T5: Skolan:	1
Hemma:	33
K5: Skolan:	1
Hemma:	21

4.3.4 Vad vill du att läsningen ska ge?

	Ofta	Ibland	Aldrig
Avkoppling	T4: 12 K4: 9 T5: 19 K5: 10	T4: 17 K4: 15 T5: 21 K5: 16	T4: 1 K4: 4 T5: 0 K5: 0
Kunskap	T4: 4 K4: 6 T5: 7 K5: 9	T4: 19 K4: 17 T5: 26 K5: 14	T4: 7 K4: 4 T5: 8 K5: 2
Underhållning, spänning	T4: 23 K4: 24 T5: 33 K5: 17	T4: 7 K4: 3 T5: 9 K5: 7	T4: 0 K4: 1 T5: 0 K5: 2
Lästräning	T4: 2 K4: 9 T5: 7 K5: 6	T4: 23 K4: 15 T5: 13 K5: 12	T4: 4 K4: 3 T5: 14 K5: 5

4.3.5 Böcker som du läser, var får du dem ifrån?

I present t.ex. vid födelsedag	Ofta T4: 10 K4: 5 T5: 13 K5: 6	Ibland T4: 16 K4: 17 T5: 20 K5: 15	Aldrig T4: 4 K4: 7 T5: 4 K5: 5
Fröken/läraren bestämmer	Ofta T4: 0 K4: 1 T5: 2 K5: 1	Ibland T4: 8 K4: 9 T5: 8 K5: 3	Aldrig T4: 21 K4: 18 T5: 26 K5: 22
Lånar på bibliotek	Ofta T4: 12 K4: 10 T5: 14 K5: 8	Ibland T4: 17 K4: 17 T5: 19 K5: 13	Aldrig T4: 1 K4: 1 T5: 8 K5: 5
Köper i affären	Ofta T4: 11 K4: 4 T5: 7 K5: 2	Ibland T4: 9 K4: 14 T5: 22 K5: 15	Aldrig T4: 9 K4: 10 T5: 9 K5: 9
Lånar av någon t.ex. en kompis	Ofta T4: 0 K4: 1 T5: 8 K5: 0	Ibland T4: 17 K4: 5 T5: 22 K5: 9	Aldrig T4: 12 K4: 22 T5: 14 K5: 17
På annat sätt: _____	Ofta T4: 5 K4: 2 T5: 5 K5: 1	Ibland T4: 4 K4: 2 T5: 3 K5: 5	Aldrig T4: 4 K4: 10 T5: 5 K5: 18

4.3.6 Vad gör att du väljer att läsa det du läser?

Under denna fråga fick eleverna fritt skriva och berätta, detta resulterade i att de flesta elever nämnde flera bakomliggande orsaker.

	T4	K4
Intressen:	20	14
Bokens titel, utseende, baksidetext:	6	4
Författare:	5	0
Tips från personer i omgivningen:	10	9
TV/film:	1	6
Slumpen:	2	3
Tips från Internet:	0	1

	T5	K5
Intressen:	20	9
Bokens titel, utseende, baksidetext:	17	5
Författare:	10	3
Tips från personer i omgivningen:	16	9
TV/film:	4	6
Slumpen:	1	1
Tips från Internet:	2	2